

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: 390/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

475/2010. (XI. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. július 30-án előterjesztett **panaszát** a 2010. november 17-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a B.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos egy közúti közlekedési baleset részese volt, melynek során a helyszínelő rendőrök a másik gépjárművezetőjét vélték szabálytalannak, míg az eljárás során mindkét résztvevőt. A panaszos állítása szerint cigány származása miatt vele lekezelően bántak és azért állapították meg a balesetben való felelősségének részességét.

I.

A panaszos 2010. július 30-án elektronikus úton panaszt jelentett be, melyet a Testület felhívására 2010. augusztus 27-én erősített meg.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2010. július 17-én az ország egyik főútvonalon közlekedett a saját tulajdonát képező személygépjárművel, amikor egy személygépkocsit megelőzött és megkezdte egy teherautó előzését is. Hirtelen arra lett

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

figyelmes, hogy a tehergépjármű fékezés nélkül, kanyarodását jelezve megkezdte a bekanyarodást, melynek hatására a panaszos a megkezdett előzést abbahagyta, de az ütközést már elkerülni nem tudta, így a teherautóba csúszott.

A panaszos állítása szerint a helyszínelő rendőrök több szemtanú előtt úgy nyilatkoztak, hogy a teherautó vezetőjét fel fogják jelenteni, mert az ő hibájából következett be a közlekedési baleset.

A panaszos azt is leírta, hogy a városi rendőrkapitányság szabálysértési hatóság osztályvezetője az eljárás során úgy nyilatkozott, hogy akármit is csinál a panaszos, úgyszólván ő lesz a vétkes a baleset bekövetkezéséért. A panaszos panaszában azt állította, hogy a szabálysértési szerv vezetője előítéllettel viseltetett irányában, nagyon lenézte, és azt mondta neki, hogy „akárhogy is pattog, őt fogja kihozni bünyösnek”. A panaszos előadta, hogy őt nem is az zavarta, ahogyan viselkedett vele a rendőri vezető, hanem maga a hangneme és a bűnösség megállapítására vonatkozó kijelentés.

A panaszos az eljárás során sérelmezte azt is, hogy a szabálysértési előadó (rendőrnő) az ő javaslatára és kezdeményezésére nem hallgatott meg tanúkat, akik a panaszos szerint az ő igazát alátámasztó vallomást tehetnek. A panaszos előadta, hogy korábban ilyen diszkrimináció még nem érte őt. A panaszos azt is leírta a beadványában, hogy az édesanyja nevével kapcsolatban a rendőr megkérdezte, hogy milyen fajta név az, melyre a panaszos ösztönösen válaszolta, hogy cigány, mert ő nem szegényli a származását.

A panaszos kérte a Testülettől panaszának kivizsgálását.

II.

A Testület megkereste az intézkedést fogantató rendőri szerv vezetőjét és felvilágosítást kért a panaszolt eset körülményeiről, melynek a rendőrség eleget is tett az alábbiak szerint.

A B. Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya tájékoztatása szerint az egyik országos főúton 2010. július 17-én 11 óra 30 perckor a város belterületén bekövetkezett közúti közlekedési baleset két részese közül egyik fél sem érezte magát felelősnek a baleset bekövetkezéséért, ezért mindkét felet eljárás alá vonták. Szükségessé vált a felek eljárásban történő meghallgatása azért is, mert az intézkedő rendőrök tévesen ítélték meg a baleseti helyzetért való felelősséget. A szabálysértési előadó a panaszos meghallgatásakor közölte vele, hogy eljárás alá vont személyként kívánja meghallgatni, azonban a panaszos ekkor nagyon ideges lett és arra hivatkozott, hogy a helyszínelő rendőrök mást közöltek vele és most biztos azért akarják „ráverni a balhét”, mert ő cigány. A panaszos meghallgatása során együttműködő volt, de végig arrogáns hangnemben beszélt a szabálysértési előadóval, aki közölte vele, hogy kizárólag a törvényi rendelkezéseket áll módjában figyelembe venni a baleset vizsgálatokor és annak megfelelően fog eljárni.

A szabálysértési alosztályvezető jelentése szerint a szabálysértési előadóval hosszú ideje dolgoztak egy szervezeti egységnél, de részéről soha nem tapasztalt negatív hozzáállást a roma származású személyekkel szemben. Kijelentette az alosztályvezető, hogy a panaszossal való találkozás során sértő, lekezelő, lenéző magatartást nem tanúsított sem szóban, sem metakommunikatív módon. Kifejezetten elutasította azt az állítást, hogy a panaszost cigány származása miatt bármiféle hátrányos megkülönböztetésben részesítette volna. Tíz éve dolgozik a rendőrkapitányságon, de hasonló váddal még nem kellett szembesülnie és ez a teljesen alaptalan vádaskodás számára elfogadhatatlan és sértő volt.

A szabálysértési alosztályvezető leírta, hogy a panaszos még a meghallgatása előtt közölte vele, hogy panaszt tett a Testületnél, majd ezt többször is szóba hozta.

A panaszos – a rendőri jelentés szerint – kijelentette, hogy természetesen, ha nem ő lesz a felelős a balesetért és „normális” lesz az eljárás, akkor a panaszát visszavonja.

A rendőrkapitányság vezetője úgy döntött, hogy a panaszra tekintettel a panaszos szabálysértési ügyét a Megyei Rendőr-főkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályára – elfogultság miatt – új eljáró hatóság kijelölése céljából felterjesztette.

III.

A Testület a panaszos által megküldött panaszban foglaltak és a rendőrség által megküldött iratok alapján a panasszal kapcsolatban az alábbiakat állapította meg.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 54. §-ának (1) bekezdésében biztosított emberi méltósághoz való jogát, valamint a 70/A. §-ának (1) bekezdésbe ütköző hátrányos megkülönböztetés tilalmát, az alább leírtaknak megfelelően.

1) A Testület a panaszügy kivizsgálása során mindenekelőtt annak tisztázását tartotta fontosnak, hogy van-e a Testületnek hatásköre jelen panasz elbírálására.

E tekintetben megállapítható volt, hogy a Testület eljárását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. § -ának (1) bekezdése kimondja, hogy „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI.

fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek szerint a Testület tehát annak a panaszát vizsgálhatja, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette. A Testület azonban az Rtv. IV. fejezetében található 11. § (1) bekezdés azon fordulata szerint, hogy a „rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”, a vizsgálati hatáskörét megállapíthatónak tartja olyan esetekben is, ahol nem közvetlenül az Rtv. hivatkozott fejezeteiben szabályozott intézkedés, mulasztás vagy fellépés miatt nyújtották be a panaszt, hanem egyéb, rendőri eljárásban megnyilvánuló jogszabálysértés miatt. Ezt a kiterjesztő szabályt a Testület csak azon esetekre alkalmazza kiegészítő jelleggel, ahol egyéb jogorvoslati lehetőség – amint a jelen esetben is – nem áll a panaszos rendelkezésére.

A fentiekben foglaltak szerint megállapítható, hogy a panasz szabálysértéssel kapcsolatos részének kivizsgálására a Testületnek (a szabálysértés elkövetésével, a szabálysértési felelősség megállapításával, valamint az azzal kapcsolatos szankciók meghatározásával, mértékének befolyásolásával kapcsolatban a szabálysértési eljárás egészére) nincs hatásköre, ezért e körben hatáskörének hiányát állapítja meg.

A Testületnek a panaszban kifogásolt hangnem és megalázó bánásmód tekintetében azonban van hatásköre, így azt az alábbiak szerint vizsgálta.

2) A Testület a panaszban megfogalmazott hangnemmél kapcsolatban az alábbiakat állapította meg.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezései [2. § (1) bekezdés, 11. § (1) bekezdés] és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 2. §-ának (1) bekezdése képezi. E szerint a rendőrségnek minden intézkedése során szem előtt kell tartania az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatát, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi

funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható a határozott, ám udvarias és kulturált fellépés.

A panaszos állítása szerint a szabálysértési alosztályvezető, amikor közölte a panaszossal, hogy felelős a bekövetkezett közúti közlekedési balesetért, azt mondta, hogy akármit is csinál a panaszos, úgyszólván ő lesz a vétkes. Mindezt lenézően, előítéllettel viselkedve a panaszos felé közölte a rendőr.

A rendőri jelentés szerint az alosztályvezető a panaszossal való találkozás során sértő, lekezelő, lenéző magatartást semmilyen formában nem tanúsított.

Tekintettel arra, hogy a panaszos és az alosztályvezető állítása oly mértékben ellentmondó, hogy azt a Testület a rendelkezésre álló vizsgálati eszközökkel feloldani nem tudta, **ezért a Testület az emberi méltósághoz való jog megsértése nem volt megállapítható.**

3) A panaszban megfogalmazott megkülönböztetés tilalmával kapcsolatban a panaszos az eljáró szabálysértési előadó tevékenységét ítélte diszkriminatívnak azért, mert a helyszínelő rendőrök megállapítása ellenére – hogy tudniillik a másik gépjárművezető szabálysértése miatt következett be a közúti közlekedési baleset – a szabálysértési előadó a panaszos felelősségét kívánta megállapítani és a cigány származása miatt került sor eljárás alá vont személyekénti meghallgatására.

A Testület szükségesnek látja jelen ponton Rtv. 13. §-ának (2) bekezdésének előírását idézni, miszerint a rendőr részrehajlásmentesen – azaz nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet – köteles intézkedni. A Szolgálati Szabályzat is ezt nyomatékosítja a 4. § (7) bekezdésével, amely előírja azt, hogy tilos a rendőr részéről – szolgálati feladatai ellátása során – a személyek bárminemű, így különösen nemi, faji vagy etnikai származás, vallás vagy világnézet, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő hátrányos megkülönböztetése.

A szabálysértési előadó az általa írt rendőri jelentésben úgy nyilatkozott, hogy kizárólag a törvényi rendelkezéseket áll módjában figyelembe venni a baleset vizsgálatakor és tájékoztatta a panaszost arról, hogy eljárását a törvényi rendelkezéseknek megfelelően folytatta le.

A Testület a megkülönböztetés tilalmát tartalmazó alkotmányos alapjog tekintetében a rendelkezésre álló adatok birtokában arra a következtetésre jutott – figyelemmel a panaszos és a panaszolt rendőri viselkedésre vonatkozó rendőri állítások feloldhatatlan ellentmondásaira –, hogy **a panaszos sérelmére alkotmányos alapjogot sértő intézkedés nem állítható meg.**

IV.

A Testület megállapította, hogy a szabálysértési ügy megítélése tekintetében nincsen hatásköre eljárni, illetőleg a panaszos által sérelmezett hangnem és a megkülönböztető bánásmód vonatkozásában pedig az emberi méltóságot és a megkülönböztetés tilalmát sértő intézkedés nem volt megállapítható, ezért az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panaszt átteszi az intézkedést fogantató rendőrkapitányság vezetőjéhez.

Budapest, 2010. november 17.

Dr. Juhász Imre
elnök
előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület